

Володимир Лук'янець,
Хмельницький університет управління та
права імені Леоніда Юзькова, аспірант
кафедри приватного права.
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-9528-7790>

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ СЛУЖБОВИХ ТВОРІВ

Стаття присвячена поняттю та ознакам службових творів. Особливу увагу приділено питанням правового регулювання творчого внеску, визначенню обсягу майнових прав і винагороди, а також забезпеченню балансу між інтересами держави та автора (творця). Звернуто увагу на неузгодженість термінології в законодавстві, зокрема на використання двох термінів: «службові твори» та «об'єкт, створений у зв'язку з виконанням посадових обов'язків». Підкреслено, що в законодавствах різних країн тлумачення службового твору залежить від стану економічних відносин і національних традицій у сфері творчої діяльності.

Наголошено, що службовий твір є не лише результатом творчої, інтелектуальної праці працівника, а й продуктом організаційної, матеріально-технічної та правової взаємодії між ним і роботодавцем. Це свідчить про те, що службовий твір не виникає ізольовано, а є результатом системної координації діяльності та ресурсів, наданих роботодавцем. Основною ознакою службового твору є його створення у зв'язку з виконанням службових обов'язків, що зумовлює виникнення складних правовідносин у сфері службових творів. Обсяг повноважень роботодавця щодо службового твору залежить від сфери його використання, зокрема у діяльності військовослужбовців та в IT-сфері.

Акцентовано увагу на актуальній судовій практиці щодо майнових авторських прав на службові твори, зокрема на правових позиціях Верховного Суду, які підтверджують збереження авторсько-правової охорони службового твору незалежно від включення його до офіційних документів. Обґрунтовано необхідність чіткого договірного та нормативного врегулювання правового режиму службових творів з урахуванням специфіки окремих сфер їх створення та використання.

Виокремлено такі ознаки службового твору: наявність усіх ознак твору; створення у зв'язку з виконанням трудових (службових) обов'язків, передбачених трудовим договором, посадовою інструкцією або окремими дорученнями роботодавця; цільовий характер завдання зі створення твору в інтересах роботодавця; можливість створення твору з використанням матеріально-технічної бази роботодавця. Стаття має практичне значення для вдосконалення законодавства у сфері службових творів та для розроблення ефективних механізмів їх правової охорони та використання.

Ключові слова: твір, творчість, службові обов'язки, об'єкт інтелектуальної власності, інтелектуальна власність, правовласник.

Lukianets V.

Concept and signs of official works

The article is devoted to the concept and characteristics of works created in the course of employment. Particular attention is paid to issues of legal regulation of creative contributions, determination of the scope of property rights and remuneration, as well as ensuring a balance between the interests of the state and the author (creator). Attention is drawn to the inconsistency of terminology in legislation, in particular the use of two terms: "works created in the course of employment" and "object created in connection with the performance of official duties". It is emphasised that in the legislation of different countries, the interpretation of a work created in the course of employment depends on the state of economic relations and national traditions in the field of creative activity.

It is emphasised that a work for hire is not only the result of the creative, intellectual work of an employee, but also the product of organisational, material, technical and legal interaction between the employee and the employer. This indicates that a work for hire does not arise in isolation, but is the result of systematic coordination of activities and resources provided by the employer. The main feature of a work created in the course of employment is that it is created in connection with the performance of official duties, which gives rise to complex legal relationships in the field of works created in the course of employment. The scope of the employer's powers with regard to a work created in the course of employment depends on the field of its use, in particular in the activities of military personnel and in the IT sector.

Attention is focused on current judicial practice regarding property copyrights to works created in the course

of employment, in particular on the legal positions of the Supreme Court, which confirm the preservation of copyright protection for works created in the course of employment regardless of their inclusion in official documents. The need for clear contractual and regulatory regulation of the legal regime for works created in the course of employment, taking into account the specifics of the individual areas of their creation and use, is justified.

The following characteristics of a work for hire are highlighted: the presence of all the characteristics of a work; creation in connection with the performance of labour (official) duties provided for in the employment contract, job description or separate instructions from the employer; the purpose of the task of creating the work is in the interests of the employer; the possibility of creating the work using the employer's material and technical resources. The article is of practical importance for improving legislation in the field of works created in the course of employment and for developing effective mechanisms for their legal protection and use.

Keywords: *writing, creativity, official duties, intellectual property object, intellectual property, copyright holder.*

Постановка проблеми. Питання правової охорони службових творів є одним із найактуальніших у сфері права інтелектуальної власності. Це зумовлене тим, що вони є результатом системної наукової та творчої діяльності науковців, викладачів, IT-спеціалістів, інженерів та інших працівників під час виконання ними трудових (службових) обов'язків. За сучасних умов розвитку суспільства знань, цифровізації та академічної мобільності кількість таких творів неухильно зростає, а сфери їх використання істотно розширюються.

Службові твори займають окреме місце в системі об'єктів авторського права та мають специфічну правову природу, зумовлену поєднанням творчої праці працівника і виконання службового завдання. При цьому під час їх створення використовується матеріально-технічна база роботодавця, за допомогою якої створюється відповідний твір. Це породжує потребу в установленні балансу між правами автора та майновими правами на результати творчої діяльності, які можуть належати роботодавцю повністю або частково.

Актуальність цієї тематики посилюється тим, що у правозастосовній практиці виникають труднощі щодо визначення правового статусу службового твору та порядку виплати авторської винагороди. Так, у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 20 лютого 2025 року у справі № 910/19775/23 було розглянуто спір щодо майнових авторських прав на службовий твір, а саме графічне оформлення бланка «Посвідчення особового складу Національної поліції України». Суд дійшов висновку, що використання такого твору без згоди автора порушує його майнові авторські права, навіть за наявності свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. Водночас зазначено, що авторське право на службовий твір виникає з моменту його створення та фіксації і не потребує державної реєстрації, а відповідне свідоцтво має лише підтвердний характер. Включення службового твору як додатка до офіційного документа не припиняє його авторсько-правової охорони [1].

Наведена судова практика підкреслює актуальність цієї тематики. Крім того, недостатня визначеність договірного регулювання, фрагментарність законодавчих положень і неоднозначність їх тлумачення призводять до правової невизначеності та можуть призводити як до порушення прав авторів, так і до необґрунтованого обмеження законних інтересів роботодавців. Отже, дослідження поняття та ознак службового твору є актуальним і нагальним.

Мета статті полягає у визначенні поняття та ознак службового твору. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання: розкрити поняття службового твору, виявити його ознаки, запропонувати подальші напрями наукових досліджень у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що представники різних галузей права (цивільного, адміністративного та трудового) дедалі частіше звертаються до вивчення правового режиму службового твору. Водночас ця проблематика залишається надзвичайно актуальною у зв'язку з постійним зростанням обсягів творчої, наукової та інтелектуальної діяльності в різних сферах. О. Є. Аврамова зазначає, що службовий об'єкт інтелектуальної власності – це об'єкт, створений творцем під час виконання трудових обов'язків, у зв'язку з чим такі об'єкти ще називають залежними, оскільки виникає залежність у здійсненні прав на об'єкт самим творцем [2, с. 135]. Дослідниця загалом акцентує увагу на службових об'єктах права інтелектуальної власності. Н. Г. Печерова звертає увагу на складність природи правовідносин, що виникають при створенні службового твору [3, с. 166]. Дійсно, ці правовідносини є комплексними та багатограними, що зумовлює потребу у застосуванні спеціальних методологічних підходів до їх дослідження. А. С. Штефан доводить, що створення службового твору може передбачатися різними документами, зокрема трудовим договором (контрактом), посадовою інструкцією, наказом, розпорядженням або дорученням роботодавця [4, с. 12]. О. О. Штефан, зі свого боку, розкриває правовий статус суб'єктів

службового твору [5]. В. С. Дмитришин справедливо підкреслює, що історично службовий твір створювався переважно з метою захисту інтересів роботодавця, гарантуючи, що працівник-автор не передаватиме результати своєї творчої діяльності третім особам [6, с. 46]. Наведені дослідження підтверджують актуальність обраної тематики, водночас у зв'язку зі змінами законодавства та процесами євроінтеграції ця проблематика потребує подальших наукових розвідок.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «службового твору» визначене в законодавстві, що забезпечує його чітке юридичне тлумачення. Так, службовий твір – це твір, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом) (п. 55 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права») [7]. Водночас у Цивільному кодексі України службовий твір визначено інакше, зокрема у ст. 429 ЦК України, як «об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту)» [8].

Коментуючи таку законодавчу неузгодженість, О. О. Штефан зазначає, що цей підхід можна пояснити поєднанням запозичення міжнародної термінології та прагненням зробити закон більш доступним для учасників правовідносин, пов'язаних із наданням послуг. Такий підхід дає змогу враховувати як міжнародний досвід, так і практику застосування відповідних норм. Водночас дослідниця вважає доцільним використання саме терміна «службовий твір» [5, с. 105].

Поділяючи позицію О. О. Штефан, слід зазначити, що термін «службовий твір» є більш юридично коректним, оскільки охоплює всі творчі результати, створені працівником під час виконання посадових обов'язків. Натомість у ст. 429 ЦК України використано узагальнений термін, який може поширюватися не лише на службові твори, а й на службові винаходи та інші об'єкти інтелектуальної власності, адже поняття «об'єкт, створений у зв'язку з виконанням посадових обов'язків» має описовий характер.

У німецькому авторському праві, врегульованому Законом про авторське право та суміжні права (Urheberrechtsgesetz, UrhG), правовий режим творів, створених у межах трудових відносин, ґрунтується на принципі цільової передачі прав, закріпленому у § 31 Urheberrechtsgesetz. Відповідно до § 43 UrhG, майнові права на такі твори передаються роботодавцю лише в тій мірі, яка необхідна для досягнення цілей трудових відносин, тоді як автор у будь-якому разі залишається фізичною особою (§ 7 UrhG) [9].

На відміну від України, де поняття «службового твору» законодавчо визначене, німецьке законодавство не містить окремого терміна, а регулює майнові права на твори, створені в межах трудових відносин, через положення §§ 31, 43 та 7 UrhG. В Україні службовий твір визначається як результат творчої діяльності працівника, створений під час виконання ним трудових обов'язків, майнові права на який відповідно до закону можуть повністю або частково належати роботодавцю, тоді як автор зберігає особисті немайнові права.

У Німеччині ж права роботодавця на твір обмежуються цілями трудових відносин (Zweckübertragungsprinzip), тобто роботодавець набуває лише тих прав, які є необхідними для використання твору в межах виконання трудових обов'язків. Наведене підкреслює, що у законодавствах різних країн тлумачення службового твору залежить від стану економічних відносин і національних традицій у сфері творчої діяльності, у зв'язку з чим це питання залишається предметом наукової дискусії.

На особливості саме службового об'єкта прав інтелектуальної власності наголошує О. Є. Аврамова. Так, службовий об'єкт інтелектуальної власності має тісний зв'язок із творчістю автора, його професійним досвідом та завданням роботодавця. Встановлення факту створення службового об'єкта можливе шляхом дослідження таких документів, як патент (який дає змогу розмежувати автора та патентовласника-роботодавця), трудовий договір (контракт), письмове завдання на створення об'єкта, акт приймання-передачі створеного об'єкта (акт виконаних робіт), а також ліцензійний договір (як виняток) [2, с. 136].

Варто звернути увагу, що особливість службового твору полягає в наявності під час його створення двох взаємопов'язаних внесків: творчого внеску автора та внеску роботодавця у вигляді матеріально-технічного забезпечення. Саме поєднання інтелектуальної діяльності працівника і ресурсного забезпечення роботодавця визначає специфіку правового режиму службового твору. Таким чином, службовий твір є не лише результатом творчої, інтелектуальної праці працівника, а й продуктом організаційної, матеріально-технічної та правової взаємодії між ним і роботодавцем.

Щодо взаємовідносин між працівником-автором і роботодавцем Н. Є. Яркіна зазначає, що роботодавець має сплачувати саме за результат роботи, який є логічним і очікуваним наслідком виконання трудової функції. Якщо ж така діяльність потребує особливих творчих здібностей, оплата цього процесу має бути справедливою та відповідною докладеним зусиллям [10, с. 70].

Із таким підходом можна погодитися лише частково, оскільки під час формування завдання на створення службового твору, за загальним правилом, визначаються технічні та організаційні параметри майбутньої роботи. Відсутність належної конкретизації в такому завданні може призвести до невизначеності щодо обсягу й характеру внесків автора та ресурсів роботодавця, що, зі свого боку, ускладнює визначення обсягу майнових прав і умов оплати праці.

Зазначене узгоджується зі змістом абз. 2 ч. 2 ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права», відповідно до якого у разі переходу майнових прав на твір до роботодавця працівник, який є автором службового твору, має право на винагороду. Якщо ж посадові обов'язки працівника прямо передбачають створення службових творів відповідних видів, авторська винагорода за їх створення і використання, а також за перехід прав на них може бути включена до заробітної плати працівника відповідно до договору між працівником і роботодавцем [7].

Отже, залежно від технічного завдання визначається й відповідна винагорода, а творчий внесок автора набуває регламентованого характеру, оскільки має бути чітко визначений у технічному завданні.

На думку Н. Г. Печерової, створення працівником службового твору може відбуватися в межах: 1) виконання функціональних обов'язків, коли основною метою працевлаштування є створення конкретних робіт, що за своєю правовою природою є рівнозначним твору на замовлення; 2) виконання інших трудових обов'язків, у процесі яких виникає твір [3, с. 167]. Водночас первинне значення має факт створення службового твору під час виконання службових обов'язків, що зумовлює виникнення складних правовідносин у сфері службових творів. Юридично це потребує чіткого регулювання процедур виникнення, використання та передачі майнових прав на службовий твір, яке може здійснюватися через механізми трудового або цивільно-правового договорів.

Ознаки службового твору визначає А. С. Штефан. Зокрема до них належать: 1) створення твору в межах трудових відносин; 2) належність обов'язку створювати твори певного виду до трудових обов'язків працівника; 3) створення твору внаслідок виконання працівником своїх трудових обов'язків. Системне застосування зазначених критеріїв дає змогу відмежувати службовий твір від іншого твору, створеного працівником за власною ініціативою та не у зв'язку із здійсненням трудової діяльності [4, с. 12].

Вважаємо, що наведені ознаки є обґрунтованими та заслуговують на підтримку. Водночас слід звернути увагу на те, що залежно від сфери використання службового твору роль роботодавця та правовий режим такого твору можуть мати певні відмінності.

Значення правового статусу роботодавця для формування технічного завдання, а також для визначення режиму охорони службових творів, зокрема тих, що мають значення для національної безпеки, є багатогранним і юридично складним. На це звертає увагу О. Ю. Лавренюк, зазначаючи, що у площині захисту службових об'єктів інтелектуальної власності, які покликані забезпечувати національну безпеку, пріоритетною є належна поведінка відповідних установ, що реалізують правосуб'єктність держави у сфері безпеки та оборони, а також формування додаткових організаційних і правових засобів протидії порушенням прав інтелектуальної власності в цій сфері [11, с. 251].

З огляду на це можна дійти висновку, що роботодавець, який реалізує правосуб'єктність держави у сфері безпеки та оборони, виступає відповідальним суб'єктом у забезпеченні режиму секретності або іншої правової охорони службових творів. У сфері винахідництва з метою врегулювання відповідних правовідносин було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з проходженням військової служби», який набрав чинності 25.12.2025 [12].

Прийняття цього Закону стало важливим кроком у формуванні спеціального правового режиму об'єктів інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями під час виконання ними службових обов'язків, оскільки ним уточнено коло правласників, порядок виникнення та розподілу майнових прав між державою і військовослужбовцем, а також процедури оформлення та використання таких розробок.

Окрема проблематика існує щодо правової охорони службових винаходів в ІТ-сфері. На цю проблематику звертає увагу Д. С. Прилипко, зазначаючи, що саме у сфері створення службових творів у цьому напрямі сформувався значна кількість проблем [13, с. 49]. Проблематика в цьому напрямі посилюється у зв'язку з тим, що значна частина службових творів в ІТ-сфері створюється у колективному форматі, зокрема шляхом розроблення окремих модулів, алгоритмів чи елементів інтерфейсу різними особами. Це, зі свого боку, зумовлює труднощі у визначенні авторства, обсягу прав і відповідальності, оскільки результат має колективний характер, тоді як твір загалом є службовим.

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що службові твори є результатом творчої праці працівника-автора, створеним у зв'язку з виконанням ним трудових обов'язків, із переданням майнових прав роботодавцю, який забезпечує матеріально-технічний внесок у створення відповідного об'єкта інтелектуальної власності. До ознак службового твору належать: 1) наявність усіх ознак твору; 2) створення у зв'язку з виконанням трудових (службових) обов'язків, передбачених трудовим договором, посадовою інструкцією або окремими дорученнями роботодавця; 3) цільовий характер завдання зі створення твору в інтересах роботодавця; 4) можливість створення твору з використанням матеріально-технічної бази роботодавця.

Творчий характер роботи під час створення службового твору набуває регламентованої форми, оскільки внесок розробника не є довільним, а має бути чітко окреслений, структурований і задалегідь визначений у технічному завданні. Такий підхід забезпечує прозорість взаємовідносин між сторонами, сприяє належному розподілу прав і створює підґрунтя для справедливої та обґрунтованої системи винагороди.

Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця або виникають у нього за законом чи договором, тоді як особисті немайнові права завжди залишаються за автором. Водночас виникає низка специфічних питань щодо правового режиму результатів інтелектуальної діяльності, пов'язаної з виконанням трудових (службових) обов'язків, зокрема у високотехнологічних секторах, таких як ІТ та оборонні технології. Вирішення цих питань потребує подальшого вдосконалення законодавства, розроблення більш детальних процедурних і методологічних засад, а також встановлення оптимального балансу між інтересами держави та володільцями майнових прав на відповідні об'єкти. Зазначені напрями є актуальними для подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 20.02.2025 року у справі № 910/19775/23. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/125356122> (дата звернення: 12.12.2025).
2. Аврамова О. Здійснення майнових прав на службові об'єкти інтелектуальної власності. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2017. № 5 (95). С. 135–141.
3. Печерова Н. Г. Майнові права автора на службовий твір в авторському праві України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 3. С. 160–167. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.26>.
4. Штефан А. Теоретичні і практичні аспекти правової кваліфікації службового твору. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 3. С. 7–15.
5. Штефан О. О. Проблеми правового статусу суб'єктів «службового» твору. *Приватне право і підприємництво*. 2009. Вип. 8. С. 105–108.
6. Дмитришин В. С. Набуття та передання прав на службові об'єкти інтелектуальної власності. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2022. Вип. 2(54). С. 45–50. DOI: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.2\(54\).264398](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.2(54).264398).
7. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 13.12.2025).
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 13.12.2025).
9. Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Urheberrechtsgesetz) vom 9. September 1965 (BGBl. I S. 1273), zuletzt geändert durch Artikel 25 des Gesetzes vom 23. Juni 2021 (BGBl. I S. 1858). URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/urhg/> (дата звернення: 13.12.2025).
10. Яркіна Н. Є. Майнові авторські права на службовий твір: тенденції правового регулювання в Україні та країнах ЄС. *Теорія і практика правознавства*. 2023. Вип. 1(23). С. 62–83. DOI: <https://doi.org/10.21564/2225-6555.2023.23.278100>.
11. Лавренюк О. Ю. Особливості правового режиму результатів творчої, інтелектуальної діяльності, створених при здійсненні повноважень підрозділами сектору безпеки і оборони. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 3. Ч. 1. С. 247–254. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.1.36>.
12. Про внесення змін до деяких законів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з проходженням військової служби: Закон України від 21.08.2025 № 4585-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4585-20#Text> (дата звернення: 12.12.2025).

13. Прилипка Д. С. Проблеми правового регулювання авторських прав на службові твори в сфері за законодавством України. *Юридична Україна*. 2021. № 4. С. 48–55. DOI: [https://doi.org/0.37749/2308-9636-2021-4\(220\)-5](https://doi.org/0.37749/2308-9636-2021-4(220)-5).

References

1. Supreme Court of Ukraine, in the composition of the judges of the Commercial Cassation Court (2025). Judgment in case № 910/19775/23. *Verdictum*. Retrieved from <https://verdictum.ligazakon.net/document/125356122> [in Ukrainian].
2. Avramova, O. (2017). Zdiisnennia maionvykh prav na sluzhbovi obiekty intelektualnoi vlasnosti [Exercise of property rights over service objects of intellectual property]. *Mala entsyklopediia notariusa – Small encyclopedia of notaries*, 5 (95), 135–141 [in Ukrainian].
3. Pecherova, N. H. (2024). Maynovi prava avtora na sluzhbovyi tvir v avtors'komu pravi Ukrayiny [Property rights of the author in a service work under Ukrainian copyright law]. *Analychno-porivnyal'ne pravoznavstvo – Analytical-comparative jurisprudence*, 3, 160-167. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.26> [in Ukrainian].
4. Shtefan, A. (2023). Teoretychni i praktychni aspekty pravovoyi kvalifikatsiyi sluzhbovoho tvoriv [Theoretical and practical aspects of the legal qualification of an official work]. *Teoriya i praktyka intelektualnoyi vlasnosti – Theory and practice of intellectual property*, 3, 7-15 [in Ukrainian].
5. Shtefan, O. O. (2009). Problemy pravovoho statusu sub'yektiv «sluzhbovoho» tvoriv. [Problems of the legal status of subjects of “official” work]. *Pryvatne pravo i pidpryyemnytstvo – Private law and entrepreneurship*, 8, 105–108 [in Ukrainian].
6. Dmytryshyn, V. S. (2022). Nabuttya ta peredannya prav na sluzhbovi ob'yekty intelektual'noyi vlasnosti. [Acquisition and transfer of rights to official intellectual property objects]. *Visnyk NTUU «KPI». Politolohiya. Sotsiolohiya. Pravo. – Bulletin of NTUU «KPI». Political science. Sociology. Law*, 54, 45-50. DOI: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.2\(54\).264398](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.2(54).264398) [in Ukrainian].
7. *Pro avtorske pravo i sumizhni prava [On Copyright and Related Rights]: Zakon Ukrayiny vid 1 hrudnya 2022 r. №2811-IX*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> [in Ukrainian].
8. Tsyvilnyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 16 sichnya 2003 r. [Civil Code of Ukraine]. № 435-IV. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
9. Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Urheberrechtsgesetz) vom 9. September 1965 (BGBl. I S. 1273), zuletzt geändert durch Artikel 25 des Gesetzes vom 23. Juni 2021 (BGBl. I S. 1858). Retrieved from <https://www.gesetze-im-internet.de/urhg/> [in German].
10. Yarkina, N. YE. (2023). Maynovi avtors'ki prava na sluzhbovyi tvir: tendentsiyi pravovoho rehulyuvannya v Ukrayini ta krayinakh YES. [Property copyrights for official works: trends in legal regulation in Ukraine and EU countries]. *Teoriya i praktyka pravoznavstva – Theory and practice of law*, 1(23), 62–83. <https://doi.torg/10.21564/2225-6555.2023.23.278100> [in Ukrainian].
11. Lavrenyuk, O. Yu. (2025). Osoblyvosti pravovoho rezhymu rezul'tativ tvorchoyi, intelektual'noyi diyal'nosti, stvorenykh pry zdiysnenni povnovazhen' pidrozdilamy sektoru bezpeky i oborony. [Peculiarities of the legal regime of the results of creative, intellectual activity created in the exercise of powers by units of the security and defense sector]. *Analychno-porivnyal'ne pravoznavstvo – Analytical and comparative jurisprudence*, 3 (1), 247-254. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.1.36> [in Ukrainian].
12. *Pro vnesennya zmin do deyakyykh zakoniv Ukrayiny shchodo prav intelektual'noyi vlasnosti na obyekty, stvoreni u zvyazku z prokhodzhennyam viys'kovoyi sluzhby: Zakon Ukrayiny vid 21 serpnia 2025 r. № 4585-IX [On Amendments to Certain Laws of Ukraine Regarding Intellectual Property Rights to Objects Created in Connection with Military Service]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4585-20#Text> [in Ukrainian].
13. Prylypko, D. S. (2021). Problemy pravovoho rehulyuvannya avtorskykh prav na sluzhbovi tvoriv v sferi za zakonodavstvom Ukrayiny [Problems of legal regulation of copyrights for official works in the sphere under the legislation of Ukraine]. *Yurydychna Ukrayina – Legal Ukraine*, 4, 48-55. DOI: [https://doi.org/10.37749/2308-9636-2021-4\(220\)-5](https://doi.org/10.37749/2308-9636-2021-4(220)-5) [in Ukrainian].

Стаття надійшла 28.12.2025

Стаття прийнята до друку 26.01.2026

Стаття опублікована 30.04.2026.